

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Гж-1220/25
05.03.2026. године
К р а г у ј е в а ц

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија Слободана Петровића, председника већа, Александре Бутулија Јанковић и Јелене Дабић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ЈМБГ ..., и ББ, ЈМБГ ..., обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Ненад Ћосић, адвокат из ..., против туженог ВВ, из ..., ЈМБГ ..., ради утврђења ништавости усменог тестаментa, вредност предмета спора 10.000,00 динара, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Основног суда у Крагујевцу П-12946/20 од 24.10.2023. године, у седници већа одржаној дана, 05.03.2026. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Крагујевцу П-12946/20 од 24.10.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом, ставом 1. усваја се тужбени захтев тужилаца против туженог, па се утврђује да је усмени тестамент сада пок. ГГ бив. из ... од 07.02.2019. године, а који је проглашен пред јавним бележником Светланом Ерић на записнику дана 07.02.2019. године у предмету УПП -335-2018, ништав и да исти не производи правно дејство, те ће се заоставштина сада пок. ГГ распорити по закону, што је тужени дужан да призна и трпи.

Ставом 2. изреке обавезује се тужени да тужиоцима надокнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 134.300,00 динара, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 386 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23-др закон), Апелациони суд је утврдио да је жалба основана.

Побијана пресуда је донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју жалба основано посредно указује, јер побијана пресуда не садржи јасне разлоге о битним чињеницама.

Из чињеничног утврђења првостепеног суда произилази да је ГГ закључила са овде тужиоцима, као даваоцима издржавања, Уговор о доживотном издржавању који је оверен пред судијом Основног суда у Крагујевцу РЗ.бр.327/11 од 10.05.2011. године којим су се тужиоци обавезали да ће издржавати примаоца до њене смрти и сахранити по месним обичајима, а да ће им заузврат, након њене смрти, припасти у својину породична стамбена кућа и помоћна зграда, обе постојеће на кп.бр. ..., уписане у лн.бр.3464 КО ..., чији је прималац издржавања власник. Преузете обавезе по наведеном уговору тужиоци су испуњавали пет година. У међувремену, пок. ГГ је засновала ванбрачну заједницу са туженим, након чега су се односи са тужиоцима трајно пореметили, због чега је пок. ГГ покренула пред надлежним судом поступак П.бр.6871/16 за раскид овог уговора. У току трајања наведеног поступка ГГ је дана 01.05.2017. године позлило док је са туженим и пријатељима била на излету, у викендици, тако што је најпре задобила јаку главобољу, а потом и мождани удар. Пре него што је доживела мождани удар, препознавши знаке који су му претходили, јер је у ранијем периоду једном већ имала мождани удар, усмено пред сведоцима ДД и ЂЂ и ЕЕ (која је у међувремену преминула) је изјавила да све што има оставља туженом ВВ. Тужени није био лично присутан у тренутку када је усменим путем пред наведеним сведоцима ГГ извршила располагање целокупном својом имовином у његову корист, јер је отишао по возило како би ГГ одвезао код лекара и присутни сведоци усменог завештања су га упознали са овим чињеницама. Из медицинске документације произилази да је ГГ отпуштена из болнице без могућности успостављања вербалног контакта, непокретна, са плегијом десне руке и тежом парезом десне ноге, пласираним пеленама, у потпуности зависна од туђе неге и помоћи која је и индукована на отпусту из болнице. Од стране Републичког фонда за ПИО у ... је дана 22.09.2017. године код исте утврђено постојање телесног оштећења у висини од 100%. Решењем Центра за социјални рад у ... од 25.08.2017. године тужени је постављен за њеног привременог старатеља, који се о ГГ старао и неговао је од изласка из болнице до смрти 29.01.2018. године. Њено здравствено стање је од 01.05.2017. године, када је доживела мождани удар, па до смрти било непромењено, без знакова побољшања и стабилизације. Након њене смрти прекинут је поступак ради раскида уговора о доживотном издржавању, након чега су се тужиоци уписали у катастру непокретности као сувласници на непокретностима које су биле обухваћене предметом наведеног уговора и покренули поступак П.бр.3738 против туженог, ради иселења из истих непокретности, који је прекинут до правноснажног окончања поступка у овој парници. Усмени тестамент пред сведоцима пок. ГГ је проглашен дана 07.02.2019. године на записнику пред поступајућим јавним бележником Светланом Ерић из ..., а решењем УПП:335-2018 од 07.08.2020. године тужени је оглашен за наследника по основу тестаamenta на целокупној заоставштини иза смрти пок. ГГ, која обухвата, између осталог, и непокретности који се биле обухваћене уговором о доживотном издржавању, након чега је тужени преузео и наставио поступак против овде тужилаца, ради раскида уговора о доживотном издржавању, који је у току.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени закључује да је у складу са одредбама члана 110 став 2 Закона о наслеђивању предметно усмено завештање престало да важи 01.06.2017. године, када је истекао рок од 30 дана од престанка прилика у којима је исто сачињено дана 01.05.2017. године, да је пок. ГГ била неспособна за расуђивање од 25.08.2017. године када јој је тужени постављен за привременог старатеља и да од тог датума није могла да сачини писмено завештање, а да тужени, применом правила о терету доказивања, у смислу одредби чл.231 ЗПП, није

доказао да сада пок. ГГ није била способна за расуђивање у периоду од 01.05.2017. године до 25.08.2017. године.

По оцени апелационог суда, овакав закључак првостепеног суда се за сада не може прихватити као правилан. Побиијана пресуда је донета уз погрешну примену материјалног права на коју жалба основано посредно указује услед чега чињенично стање није потпуно утврђено.

Одредбом члана 110 став 1 Закона о наслеђивању прописано је да завешталац може последњу вољу усмено изрећи пред три истовремено присутна сведока ако због изузетних прилика не може сачинити писмено завештање, а ставом 2 наведеног члана истог закона да усмено завештање престаје да важи по истеку тридесет дана од дана престанка прилика у којима је сачињено. Једна од основних особина тестаментa јесте његова строга форма, а уколико се завешталац нађе у изузетним приликама, када се не може служити редовним формама, једина могућност за остављање пуноважне последње воље је усмени тестамент. Изузетне прилике могу бити објективне, када погађају већу или мању групу људи у вези неотклоњивог и општепознатог догађаја који их је задесио или субјективне природе које су погодили искључиво личност завештаоца, болест, повреда или друге прилике у којима се завешталац нашао. Када изузетне прилике престану, односно када завешталац буде у могућности да сачини тестамент у редовном облику, престају и разлози који дозвољавају ову форму завештања и према цитираним одредбама тај рок износи 30 дана и почиње тећи моментом престанка дејства изузетних прилика. Како се ради о изузетној форми изражавања последње воље то је неопходно рестриктивно тумачење и детаљно истраживање објективног и субјективног елемента, као и рока пуноважности.

Основано се жалбом указује да првостепени суд није у потпуности разјаснио и није поуздано утврдио да ли су и када престале изузетне прилике под којима је сада пок. ГГ изразила своју слободну и последњу вољу. Суд је пропустио да са довољно пажње цени расположиву медицинску документацију из које произилази да је ГГ отпуштена у изразито тешком здравственом стању, без могућности вербалне комуникације, непокретна, са плегијом десне руке и тежом парезом десне ноге, пласираним пеленама, у потпуности зависна од туђе неге и помоћи, да је након пар месеци код исте утврђено постојање 100% телесног оштећења и да до смрти није било знакова побољшања нити стабилизације њеног здравственог стања, што обухвата период пре и након постављања туженог за привременог старатеља 25.08.2017. године, а самим тим ни могућности да тестамент сачини у редовној форми (писано пред сведоцима или код јавног бележника).

Наиме, под престанком изузетних прилика се подразумева да је завешталац поново у могућности да изрази своју вољу на регуларан, законом прописан начин, тако да више нема оправдања за изузетни облик усменог завештања пред сведоцима, односно када се његово здравствено стање стабилизовало у тој мери да постоји реална могућност да сачини писани тестамент, односно више не постоји непосредна опасност по живот. Не сматра се да су прилике престале у случају продужене болести без реалне могућности састављања другог облика тестаментa. У конкретном случају првостепени суд, погрешном применом одредби чл.110 ст.2 Закона о наслеђивању, престанак важења конкретног усменог завештања везује за протек рока од 30 дана од дана када је сачињено усмено завештање, уместо да важење конкретног усменог завештања цени према могућности закључења писаног завештања, према којој се има и ценити на

правилан начин тренутак престанка изузетних прилика од када тече рок из чл.110 ст.2 Закона о наслеђивању.

Такође, не може се прихватити ни образложење првостепеног суда да тужени, применом правила о терету доказивања, није доказао да пок. ГГ у периоду од 01.05. до 25.08.2017. године није била способна за расуђивање и да није могла да сачини писмено завештање. Наиме, из списка предмета произилази да се тужени на припремном рочишту сагласио са тужиочевим предлогом да се на околност пословне способности пок. ГГ изведе доказ вештачењем од стране вештака психијатра, да је суд на предлог странака одредио извођење овог доказа, али да је на предлог тужиоца за извођење овог доказа ставио ван снаге на рочишту за главну расправу од 24.10.2023. године, на којем је расправа и закључена, занемаривши чињеницу да тужени од овог предлога није одустао и на чију потребу извођења је у више наврата, током поступка, указивао суду.

Из наведених разлога, Апелациони суд је применом одредбе члана 391 став 1 и члана 392 став 2 ЗПП одлучио као у изреци овог решења, уз истовремено укидање и одлуке о трошковима поступка, јер иста зависи од коначног исхода спора.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити битне повреде на које је указано овом одлуком другостепеног суда, дати јасне и правилне разлоге о чињеницама које се тичу престанка прилика у којима је сачињено спорно усмено завештање, које ће на основу расположиве медицинске документације ценити према здравственом стању пок. ГГ и постојању реалних могућности да сачини писани тестамент, уз утврђивање њене пословне способности преко вештака психијатра, у складу са доказним предлогом туженог при којем је остао до закључења расправе, након чега ће бити у могућности да уз правилну примену материјалног права донесе закониту и правилну одлуку у овој парници.

**Председник већа- судија
Слободан Петровић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице**